

ՔՆՆԱԿԱՆ ՀԱՐՑԱՇԱՐ

Է.00.07 «ՀՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

1. Հնագիտության առարկան, նպատակը, խնդիրները:
2. Փոխադրամիջոցները և առևտուրն ու ըրոնգի դարում:
3. Հին հայկական դրամներ: Հայաստանում գտնված օտար երկրների դրամները:
4. Հնագիտական հուշարձանների հիմնական տեսակները: Հնագիտության հիմնական հասկացությունները:
5. Հարավային Կովկասն ու ըրոնգի դարում. տեղական թագավորությունների առաջացումը (Հայասա), մշակութային, առևտրական և քաղաքական հարաբերությունները խեթական և միջագետքյան կենտրոնների հետ:
6. Քրիստոնեության մուտքը Հայաստան:
7. Հնագիտական ժառանգության պահպանության և օգտագործման օրենսդրական նորմերը (միջազգային կոնվենցիաներ, ՀՀ օրենսդրություն):
8. Լճաշեն-մեծամորյան մշակույթի բնորոշ գծերը վաղ երկաթի դարաշրջանում:
9. Վաղ միջնադարյան Հայաստանի ճարտարապետությունը. միանավ (Գառնի, Դվին, Եղվարդ) և եռանավ (Երեբոյք, Տեկոր, Աշտարակ, Քասախ, Ծիծեռնավանք) կառույցները:
10. Հայկական լեռնաշխարհը որպես մարդագոյացման ինքնուրույն օջախ:
11. Հասարակության ռազմականացումը վաղ երկաթի դարում: «Կիկլոպյան ամրոցներ»-ի ծաղկման շրջանը:
12. Կենտրոնագմբեթ բազիլիկ հորինվածքը և զարգացումը (Տեկոր, Օձուն, Մրեն, Սիսիան, Ավան, Հոփսիսիմե):
13. Հայկական լեռնաշխարհի քարի դարի (պալեոլիթի) պարբերացումը և հուշարձանները:
14. Արարտյան դաշտի վաղերկաթեդարյան հուշարձանները (Մեծամոր, Դվին, Կարմիր բլուր):
15. Վաղ միջնադարյան Հայաստանի պալատական շենքերը (Դվին, Ջվարթնոց, Ավան, Արուճ):
16. Պրոտոնեոլիթ և նախակերամիկական նեոլիթ:
17. Վաղերկաթեդարյան տնտեսության (երկրագործություն, անասնապահություն, արհեստներ) ընդհանուր բնութագիրը:
18. IV-VII դարերի կոթողային արվեստը:
19. Առաջավոր Ասիայի և Հայկական լեռնաշխարհի մեզոլիթ/ պրոտոնեոլիթյան հուշարձանները. որսորդ-հավաքչարարներ:
20. Թաղման ծեսը վաղ երկաթի դարաշրջանում:
21. Դվինի պեղումները:
22. Ագրարային (նեոլիթյան) հեղափոխության հիմնական փուլերը՝ նախակերամիկական նեոլիթ, զարգացած նեոլիթ:
23. Արվեստն ու հավատալիքները ու ըրոնգի և վաղ երկաթի դարերում:
24. Միջնադարյան ամրոցները (Ամբերդ, Մաղապերդ, Տիգնիս):
25. Առաջավոր Ասիայի մինչքաղաքային ուրբանիզացիան, Ք.ա. VII-VI հազարամյակների վաղ երկրագործական մշակույթները:
26. Գեղարոտի. Մեծամորի, Դվինի սրբատեղիներն ու կոթողները:
27. Սյունիքի ճարտարապետական դպրոցը (Տաթև, Սևանավանք, Գնդեվանք, Վահանավանք, Որոտնավանք):

28. Առատաշեն-Շուլավերի-Շոմութեփե մշակույթը. հիմնական հուշարձանները, ընդհանուր բնութագիրը, տեղական տարբերակները: Բնակավայրերի տիպերը, բնակելի շինությունները, թաղման պրակտիկան:
29. Վանի, Թոփրակ-Կալեյի, Էրեբունիի պեղումների հիմնական արդյունքները:
30. Անի-Շիրակի ճարտարապետական դպրոցը (Անիի Մայր տաճար, Խճկոնք, Մարմաշեն, Հոռոմոս, Հառիճավանք):
31. Առաջավոր Ասիայի պղնձի-քարի դարի փուլաբաժանումը և ժամանակագրական շրջանակները:
32. Արգիշտիիսինիլի պեղումները:
33. Գուգարքի ճարտարապետական դպրոցը (Սանահին, Հաղբաս):
34. Պղնձի-քարի դարի բնակավայրերի տիպերը: Երկրագործություն: Անասնապահություն: Արհեստներ: Մշակութային կապերն Առաջավոր Ասիայի հետ:
35. Թեյշեբահինիի պեղումները:
36. Բջնիի, Կեչառիսի և Գեղարդավանքի հուշարձանախմբերը:
37. Նեոլիթի և էնեոլիթի արվեստն ու պաշտամունքը: Հնագույն ժայռապատկերները:
38. Շինարվեստը Վանի թագավորությունում:
39. Միջնադարյան քարանձավային բնակավայրերի ուսումնասիրություն և պեղումներ (Անի, Սպիտակ):
40. Վաղ բրոնզի դարի պարբերացումը և ժամանակագրությունը: Տեսակետների վերլուծություն:
41. Թաղման ձևերը և ծեսերը Վանի թագավորության շրջանում:
42. Խաչքարային և տապանաքարային արվեստը, ժամանակագրական առանձնահատկությունները:
43. Կուր-արաքսյան մշակույթի աշխարհագրությունը, նրա տարածման հիմնական ուղղությունները և հուշարձանները:
44. Վանի թագավորության տնտեսության հիմնական ճյուղերը. երկրագործություն և անասնապահություն, արհեստներ:
45. Միջնադարյան քաղաքի ձևավորումը և զարգացումը (Դվին, Անի, Կարս, Կարին Երզնկա): Առևտուր, արհեստներ:
46. Հայկական լեռնաշխարհի վաղ բրոնզեդարյան բնակատեղիները:
47. Ուրարտուի արվեստը:
48. Միջնադարյան Հայաստանի արտադրական-առևտրական կառույցները (հնձան, ձիթհան, ջրաղաց, կուղպակ):
49. Վաղ բրոնզի դարի դամբարանների տիպերը և թաղման ծեսը:
50. Ուրարտուի պանթեոնը:
51. Միջնադարյան Հայաստանի նշանավոր ճարտարապետները և քարգործ վարպետները (Մանուել, Տրդատ, Մխիթար հյուսն, Վեցիկ, Աղբայրիկ, Սիրանես, Շահեր, Մոմիկ, Գալձակ, Պողոս, Քաղաք, Մելիքսեթ, Քիրամ):
52. Վաղ բրոնզի դարի նյութական և հոգևոր մշակույթը:
53. Ուրարտուի սեպագիր արձանագրությունները, նրանց լեզուն և բովանդակությունը:
54. Հայերեն վիճակագրերի ուսումնասիրության պատմությունը, գիտական վերծանության սկզբունքները:

55. Վաղ բրոնզի դարի պաշտամունքային կառույցները, օջախները, մարդակերպ և կենդանակերպ արձաններն ու արձանիկները:
56. Մշակութային փոխառնչություններն ու առևտուրը Վանի թագավորությունում:
57. Հայերեն վիմագրերի ժամանակագրական առանձնահատկությունները և տեսակներն ըստ բնույթի:
58. Կուր-արաքսյան մշակույթի սոցիալ-տնտեսական բնութագիրը:
59. Հայաստանը Ք.ա. VI-IV դարերում՝ դարաշրջանի պատմամշակութային բնութագիրը և առանձնահատկությունները:
60. Միջնադարյան վանական համալիրների պեղումները (Ուշի, Վահանավանք, Ցաղաց քար, Թեղեկյաց վանք):
61. Միջին բրոնզի Կուրգանային, Թռեղքյան, Սևան-արցախյան, Կարմիր-բերդյան, Կարմիր-վանքյան հնագիտական մշակույթները (մշակութային խմբերը) և դրանց ժամանակագրական հարաբերակցության խնդիրը:
62. Հայաստանը մ.թ.ա. VI-IV դարերում. քաղաքները, ամրոցները, ավանները, գյուղերը, տաճարային կենտրոնները:
63. Միջնադարյան Հայաստանի ջնարակած խեցեղենը:
64. Հարավային Կովկասը միջին բրոնզի դարաշրջանում:
65. Ուրարտական շրջանի և VI-IV դարերի Հայաստանի մշակութային ժառանգականության խնդիրը:
66. Միջնադարյան Հայաստանի ապակին:
67. Միջին բրոնզի դարի արհեստները: Մետաղագործություն: Ոսկերչություն: Խեցեգործություն: Գունազարդ խեցեղենի բնորոշ գծերը:
68. Հայաստանը մ.թ.ա. III-I դարերում. հելլենիստական դարաշրջանի բնորոշ գծերը:
69. Միջնադարյան Հայաստանի հասարակ խեցեղենը:
70. Սոցիալական շերտավորման խորացումը միջին բրոնզի դարում:
71. Հայաստանի մ.թ.ա. III-I դարերի հուշարձանները և նրանց ուսումնասիրման պատմությունը:
72. XIV-XVIII դարերի վանական համակառույցները (Մուղնիի Ս. Գևորգ, Շողակաթ, Երևանի եկեղեցիները, Խոր Վիրապ, Մեղրիի եկեղեցիները, Շատինի վանք):
73. Ուշ բրոնզի և վաղ երկաթի դարերի պարբերացումը և ժամանակագրությունը: Լճաշեն-մեծամորյան մշակույթ:
74. Հայաստանի հելլենիստական դարաշրջանի ճարտարապետությունը: Դամբարանների տիպերը և թաղման ծեսը:
75. XVII-XVIII դարերի ճարտարապետական հուշարձանների ոճական և հորինվածքային առանձնահատկությունները:
76. Ուշ բրոնզի դարի բնակատեղիները և դամբարանադաշտերը, թաղման ծեսը:
77. Հայաստանի Ք.ա. III-I դարերի խեցեգործությունը, մետաղագործությունը, ոսկերչությունը, ապակեգործությունը, կնքագործությունը:
78. Ուշ միջնադարյան նշանավոր ճարտարապետներն ու քարգործ վարպետները:
79. Ուշ բրոնզի դարի բնակատեղիները և դամբարանադաշտերը, թաղման ծեսը:
80. Հայաստանի առևտրական կապերը Ք.ա. III-I դարերում:
81. Ուշ միջնադարի խաչքարային և տապանաքարային արվեստը: Ջուղայի խաչքարերը:
82. Ուշ բրոնզի դարի տնտեսությունը:

83. Հայաստանի Ք.հ. I դարի հուշարձանները և նրանց հնագիտական ուսումնասիրության պատմությունը (Արտաշատի և Վաղարշապատի պեղումները: Գառնի ամրոցի ճարտարապետական համալիրը):
84. Հայկական գաղթօջախների պատմաճարտարապետական հուշարձանները:
85. Մետաղագործությունը. տեխնոլոգիաները, տեսականին ուշ բրոնզի դարում:
86. Հայաստանի անտիկ դարաշրջանի քաղաքները:
87. Միջնադարյան հուշարձանների վերականգնմանը նախընթաց պեղումները:
88. Ուշբրոնզեդարյան գեղարվեստական մետաղը, ոսկերչությունը:
89. Հայաստանում իրականացված հնագիտական պեղումների պատմությունից (XIX դար):
90. Պեղումներից հայտնաբերված ձիթածրագները: